

Segédlet a vis maior bejelentésekhez – tudnivalók és gyakorlati példák

A Magyar Államkincstár és az Agrár- és Élelmiszergazdaságért Felelős Minisztérium szakértői által közösen összeállított alábbi tájékoztató a vis maior (VM) bejelentések benyújtásához nyújt gyakorlati segítséget. A vonatkozó szabályok ismertetése mellett példákon keresztül mutatja be a leggyakoribb eseteket, a szükséges igazoló dokumentumokat, valamint a mobilGAZDA alkalmazás használatát, elősegítve a kérelmek szakszerű és eredményes benyújtását.

1. A VM utáni hasznosítási kód megadás szabályai

A VM utáni hasznosítási kód megadása során azon hasznosítási kódot javasoljuk megadni, ami **a vis maior eseményt követően a területen a valóságban található, vagy amit a területre vetni akar a vis maior esemény megszűnését követően.**

Amennyiben a vis maior esemény (pl.: aszály) befejezését követően egy esetleges esős időszak után várható az eredetileg elvetett növény kelése, javasoljuk, hogy a vis maior utáni hasznosítási kódként az eredetileg vetett növény kerüljön megnevezésre.

KAP ST Erdősítés, VP erdősítés, EMVA MgTE, vagy EMVA EKV (részterületes megvalósítás esetén) jogcím esetén, a hasznosítás mezőben csak erdős hasznosítás adható meg. Amennyiben a kedvezményezett kéri a vis maior terület kivonását a programból, tehát nem telepíti újra a károsodott területet, akkor a kipusztult állomány kódját kell megadni.

2. Vis maior esemény utáni hasznosítás: talajtakarás nélküli pihentetett terület (PIH01)

Vis maior utáni hasznosítási kódként talajtakarás nélküli pihentetett terület megadását akkor javasoljuk, amennyiben az adott területre a vegetációs időszakból hátralévő időszakban a minimum követelmények betartásához szükséges műveleten kívül, egyéb műveletet (vetés) nem kíván végezni a gazda.

Elfogadott vis maior kérelem esetében a PIH01 hasznosítási kód olyan jogcímek esetében is elfogadást jelent (pl.: ST AKG 2024, ST ÖKO 2024, ST Natura 2000 stb.), ahol vis maior kérelem nélkül egyébként ezen kód nem használható!

Fel kívánjuk azonban hívni a figyelmet arra, hogy elfogadott vis maior utáni PIH01 hasznosítás esetén a ST AKG 2024 intézkedés esetén a hatályos pályázati felhívás szerint az adott terület, az adott naptári évben egyéb kultúraként kerül figyelembevételre a vetésszerkezeti előírások teljesítésének vizsgálatánál. Ha az egyéb kultúraként való figyelembe vétellel nem teljesül a vetésszerkezeti vállalás, akkor azt a vis maior bejelentésben jelezni szükséges annak érdekében, hogy a vis maior bejelentés a vetésszerkezeti vállalásokra is vonatkozzon. Ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy ha a vetésszerkezetre vonatkozó vállalással érintett területeken a vetésszerkezet már a vis maior esemény előtt sem felelt meg az előírt arányoknak, akkor elismert vis maior bejelentés esetén is megállapításra kerül a meg nem felelés a vetésszerkezetre vonatkozó vállalás tekintetében.

3. Feltételelesség keretében a talajtakarás előírás feltételeinek betartása aszály esetén

A 6. sz. HMKÁ keretében a nyár legszárazabb, legforróbb időszakában (július 15. és szeptember 30. közötti időszakban) kell gondoskodni a talajfelszín takarásáról. Ennek betartására fokozottan felhívjuk a gazdálkodók figyelmét, kiemelve, hogy az előírás a tarló megőrzésével is teljesíthető! Nyomatékosan kérjük, hogy amennyiben a másodvetés kikelése a szakmai szempontok alapján nem várható, úgy a vetéshez szükséges talajmunkákat ne kezdjék meg, őrizték meg a tarlót talajtakarás céljából és a másodvetést időzítsék a várhatóan csapadékosabb és kevésbé meleg őszi időszakra. A vis maior kérelem aszályban elvetett másodvetésre így csak abban az esetben fogadható el, amennyiben a főnövény olyan növénykultúra volt (pl. gyökérzöldségek), amely után tarló nem marad, így a talajtakarásra vonatkozó előírás csak másodvetéssel teljesíthető.

4. Másodvetés és a VM esemény bejelentése

El nem vetett növényre nem lehet vis maiort bejelenteni. Másodvetések esetén a másodvetés elvetését követően bekövetkezett vis maior események vehetők csak figyelembe. Ezen esetekben javasoljuk a vis maior kérelemhez a másodvetéshez kapcsolódó vetőmag számlát is csatolni, illetve azon esetekben, amikor a jogcím előírásai között gazdálkodási napló vezetése

is szerepel az előírások között, kérjük, hogy a bejelentéshez ez is kerüljön csatolásra. Amennyiben a másodvetés ugyan kikelt, de láthatóan a vis maior esemény miatt a kelés hiányos, javasoljuk, hogy készüljön georeferált fénykép a területről és az is csatolásra kerüljön a vis maior kérelemhez.

5. VM bejelentés és a TMR ellenőrzés viszonya

A vis maior jelentés, amennyiben közvetlenül az Egységes Kérelem Vis maior bejelentő felületén kerül benyújtásra, már figyelembe vehető a Területi Monitoring Rendszer kezdeti ügyintézése során is. Bizonyos káresemények okozhatják azt, hogy a műholdfelvételek elemzése más eredményre jut, mint a valójában elvetett kultúra, mivel például egy erőteljes aszály esetén olyan mértékben sérülhet a növény, ami a teljes kipusztulását okozza akár az egész táblán, akár annak csak egy részén. Ilyen esetben a vis maior bejelentés, amennyiben időben bejelentésre került, már figyelembe vehető az ügyintézés során, és elkerülhetőek lehetnek vele a kiadott, tényállás tisztázását segítő fényképfeladatok.

Fontos kiemelni, hogy csak az elfogadott igazolással rendelkező vis maior eseményeknél kerülhető el a fényképfeladat, ezért javasoljuk a vis maior esemény minél hamarabb történő bejelentését a mobilGAZDA segítségével, georeferált fénykép kíséretében, mert a georeferált fénykép elősegíti a vis maior bejelentés lezárását.

6. Helyszíni szemlén megállapított hasznosítás és a VM bejelentés viszonya

A helyszíni vizsgálatok alkalmával az ellenőr mindenkor a területen talált hasznosítást és annak területnagyságát igazolja vissza.

Ha ez **területben eltér a kérelmezett területtől**, akkor külön-külön leméri az eltérő területeket. Például: Ha egy terület kukorica hasznosítással került kérelmezésre, de a növény a tábla egy részén található csak meg, akkor ezt a részt leméri a helyszíni ellenőr kukorica hasznosítással, az aszály miatt kipusztult hasznosítású területet külön leméri (például pihentetett hasznosítással). Ha esetleg van a táblának van olyan része, amely már évek óta nem művelt, azt egy újabb mérésben rögzíti az ellenőr, nem támogatható területként.

Ez a vizsgálati eredmény fog összefutni a jóváhagyott VM bejelentéssel, és a kérelmező a nem támogatható terület kivételével megkaphatja az igényelt támogatást.

Ha a helyszíni szemle során megállapított hasznosítás eltér az igényelttől, akkor az ellenőrzéskor a területen ténylegesen megállapítható hasznosítás kerül rögzítésre a jegyzőkönyvben. Ugyanakkor, ha van elismert vis maior bejelentés, akkor az adminisztratív ellenőrzéskor összevetésre kerül a helyszíni szemlén megállapított és a vis maior bejelentésben megjelölt hasznosítás és a kettő összevetése alapján kerül megállapításra a kifizetéskor figyelembe vehető hasznosítás.

7. VM vége dátum és az azt követő helyreállítási kötelezettség

A vis maior bejelentés esetén meg kell jelölni a vis maior esemény kezdetének és végének dátumát. A vis maior kérelem benyújtása azonban kizárólag ezen időpont/ideőszak alatt jelenthet a vállalt kötelezettségek alóli mentességet! A vis maior eseményt követően a vállalt kötelezettségeket ismételtelen be kell tartani (gyommentesítés iránt intézkedni szükséges, a tőszámhiányt pótolni szükséges stb.) Ezért nagyon fontos, hogy a vis maior kérelem megfelelő időpontban és időpontokkal kerüljön bejelentésre.

Példa: ha a vis maiorral érintett kultúra zöldugár vagy méhlegelő – amit fent kell tartani tárgyév szeptember 30-ig – és a vis maior esemény végének dátuma augusztus 1., akkor a zöldugár/méhlegelő hasznosítást vissza kell állítani augusztus 1. után és meg kell tartani szeptember 30-ig. Ha a vis maior esemény végének dátuma szeptember 30. után van, akkor tárgyév vonatkozásában már nincs visszaállítási kötelezettség.

Lásd még a „Mobilgazdás VM bejelentés menete” pontban foglaltakat alább.

8. Mi van akkor, ha az akadályoztatás nem ér véget 12.31-ig?

Amennyiben a vis maior esemény éveken át húzódik, kérjük, figyeljen arra, hogy egy éveken áthúzódó vis maior esetén fontos szempont, hogy amikor a következő évi kötelezettséget vállalja, a vis maior esemény még folyamatban van. A vis maior fogalmából adódik, hogy olyan esemény, mely már a kötelezettségvállalás időpontjában is ismert volt, nem számolható el vis maiorként.

Például: a terület másfél éven keresztül egy útépités miatt nem művelhető. Ha az útépités az előző egységes kérelem benyújtását követően indult el, arra az évre a vis maior megfelelő igazolások mellett elfogadhatóvá válik. Ám ha a következő évi egységes kérelem benyújtása után is tart, úgy az már a következő évre nem minősül vis maiornak, sőt, mivel a terület

mezőgazdaságilag nem hasznosítható, így arra még alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) sem igényelhető.

9. Az AKG Talajmegújító TECS esetén vaddisznó talajtúrása miatti vis maior eseményt igazoló dokumentumokról

A vis maior kérelem benyújtását megelőzően javasolt felmérnie azt, hogy a kártétel a tolerancián belül volt-e:

Tolerálható értéken belüli kár: Amennyiben a túrások elszórtak és kismértékűek, a kötelezettségvállalás lehetetlenülése nem következik be. Ebben az esetben a vis maior kérelem benyújtása **nem indokolt**.

Tolerancia értéknél magasabb kár: Ha a túrások olyan mélyek és sűrűek, hogy a talajfelszín teljesen tönkrement, javasolt a **vis maior kérelem benyújtása**. A kérelemben részletesen le kell írni az esetet, a kártétel pontos mértékét, valamint azt, hogy mi a terve a területtel (hozzá kell-e nyúlnia gépileg a talajhoz a vethetőség érdekében, vagy sem).

A hatósági ügyintézés során a bizonyítási teher a kedvezményezettet terheli. A szöveges vis maior leírás mellett az alábbi igazoló dokumentumok benyújtása javasolt:

- **Helyszíni jegyzőkönyv (vadkár felmérés):** A legfontosabb irat, amelyben rögzítésre kerülnek a vadkára vonatkozó legfontosabb megállapítások. A jegyzőkönyvet a vadászatra jogosult (vadásztársaság) képviselőjével vagy független szakértővel (pl. falugazdással) közösen kell felvenni.
- **Független szakértői nyilatkozat, vélemény:** Egy szakember által kiállított igazolás arról, hogy a talaj jelenlegi állapota mellett az alkalmazott technológia (strip-till/no-till) fenntartása, illetve az egyéb agrotechnikai eszközök (pl. maga a direktvető gép) alkalmazása fizikailag lehetetlen.
- **Georeferált fotók:** Olyan fényképek, amelyeken digitálisan szerepel a GPS-koordináta és az időpont. A képeken egyértelműen beazonosíthatónak kell lenniük a vadtúrás jellegzetes nyomainak, mivel ez zárja ki az emberi beavatkozás (illegális talajművelés) gyanúját.
- **Kedvezményezett nyilatkozata:** Az Ön saját, aláírt nyilatkozata arról, hogy mekkora terület érintett, milyen mértékben sérült meg a talaj, és a vadhatás miatt miért nem volt fenntartható a vállalt technológia.

- **A károk helyreállítására vonatkozó részletes leírás:** Ha a területet gépileg kénytelen kiegyenlíteni a vetés előtt, pontosan be kell mutatnia, hogyan, mikor és milyen eszközzel tervezi ezt megtenni (minimális talajbolygatási terv).

10. A Vízet a tájba programban részt NEM vevő kedvezményezetteket ért kár kezelése

A „Vízet a tájba” program keretében megvalósított vízvisszatartó beavatkozások alapvető célja a nedvesség megtartása a mezőgazdasági területeken, azonban előfordulhat, hogy ezek a műszaki lépések a szomszédos területeken nem várt, káros vízborítást idéznek elő. Amennyiben a szomszédos terület használója emiatt nem tudja teljesíteni a támogatási kötelezettségeit, vis maior kérelemmel élhet, amelynek megállapításához három jogi feltétel együttes teljesülése szükséges: a káreseménynek igazoltan külső okból kell következnie, előre nem láthatónak kell lennie, és az elhárítására nem állhatott rendelkezésre reális lehetőség.

A vis maior eljárás során kiemelten fontos a kiváltó ok pontos és egyértelmű tisztázása. A kérelmezőnek kétséget kizáróan be kell mutatnia, hogy a káros vízborítás valóban a „Vízet a tájba” program intézkedéseinek a közvetlen következménye, amelyben ő kedvezményezettként nem vett részt. Elengedhetetlen annak bizonyítása is, hogy a helyzet nem természetes folyamatokra, így például a rendkívüli mennyiségű csapadékra, a talaj alapvető állapotára, a természetes vízszint-emelkedésre vagy a tábla domborzati viszonyaira vezethető vissza.

A sikeres elbíráláshoz a kérelemben részletesen ismertetni kell a terület egyedi jellemzőit, igazolva, hogy az nem minősül alapvetően belvízveszélyes vagy mélyfekvésű területnek, amit a korábbi évek gazdálkodási tapasztalataival is alá kell támasztani. Világosan le kell írni, hogy a káresemény miért hozható közvetlen összefüggésbe a program beavatkozásaival, a víz áterjedése előre látható volt-e, illetve, hogy a gazdálkodónak volt-e reális lehetősége a megelőzésre, például egyéni műszaki védekezés kiépítésével. A hatóság azt is vizsgálja, hogy a kár megelőzése vagy enyhítése érdekében történt-e előzetes egyeztetés a szomszédos terület használójával vagy az illetékes vízügyi szervekkel.

A káresemény kezelése során tett aktív lépések szintén jelentőséggel bírnak a döntéshozatalban. A Kincstár értékeli, hogy történt-e időben hivatalos bejelentés a kárról, létrejött-e kapcsolatfelvétel az érintett felek között, valamint készült-e az esetről helyszíni szemle vagy független kárfelmérés. A vis maior kérelem benyújtásakor kötelező mellékelni a káresemény pontos időpontját és időtartamát, az érintett terület térképi lehatárolását, a helyzetet hűen

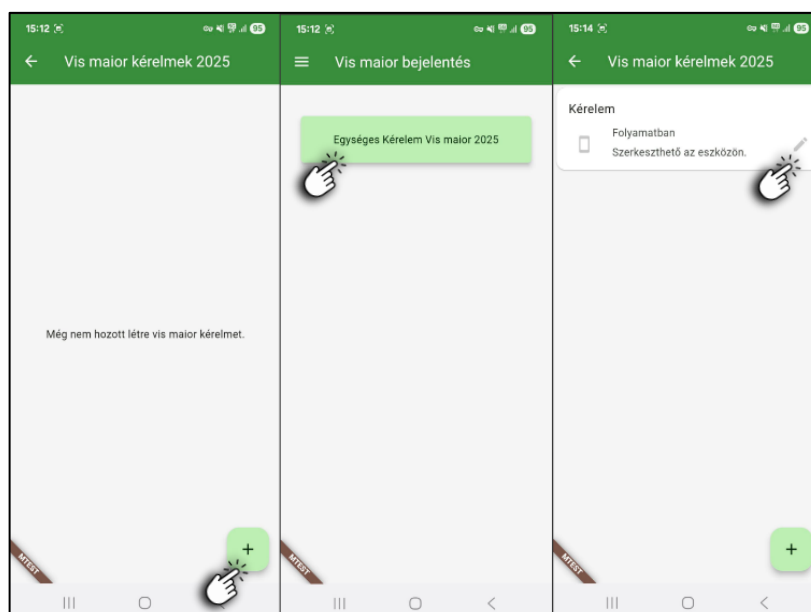
bemutató fotódokumentációt, a vonatkozó jegyzőkönyveket vagy hivatalos feljegyzéseket, az érintett felek nyilatkozatait, valamint szükség esetén a szakértői véleményeket.

A beérkezett adatok alapján a Kincstár – indokolt esetben a területileg illetékes vízügyi igazgatóság szakmai bevonásával – átfogó vizsgálatot folytat le. Ennek során elemzik a vízborítás közvetlen fizikai okát, a programmal való ok-okozati összefüggést, a vízterhelés előrejelezhetőségét és megelőzhetőségét, valamint a víz áterjedéséhez vezető specifikus műszaki és hidrológiai körülményeket, kitérve a program keretében végzett beavatkozás jogszerűségére és szabályszerűségére is. Felhívjuk a figyelmét, hogy a vis maior kérelmek pozitív elbírálásához elengedhetetlen a rendkívül részletes, minden részletre kiterjedő és dokumentumokkal hiánytalanul alátámasztott megalapozás.

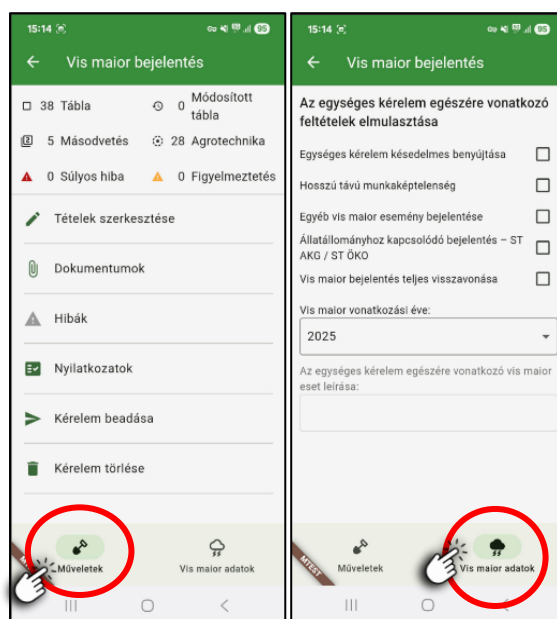
11. Vis maior bejelentés mobilGAZDA alkalmazásban

Az Egységes Kérelem Vis maior bejelentés KAÜ azonosítást követően érhető el az Egységes kérelem/ Vis maior bejelentés almenüpontból.

A mobilGAZDA alkalmazásban lehetőség van még folyamatban lévő vis maior esemény tekintetében is a kérelem beadására. Így amennyiben mobil applikáción ad be vis maior kérelmet a kedvezményezett vagy meghatalmazottja, akkor lehetőség van georeferált fénykép benyújtására is a bejelentéssel együtt, ezzel bizonyítva, hogy a vis maior körülmények éppen fennállnak a területen (pl. belvíz áll a táblán).

Mivel ebben az esetben a vis maior esemény vége nem ismert, így az egységes kérelem benyújtó felülettel ellentétben ilyenkor nem szükséges a vis maior vége dátumot megadni a benyújtáskor, azonban, mivel a vis maior kérelem elbírálásához erre az információra mindenképp szükség van, így a későbbiek folyamán feltétlenül nyilatkozni kell róla, akár egy új bejelentés során, de legkésőbb a kérelem elbírálására jogosult hatóság vonatkozó hiánypótlásra való felszólításkor! Minden más tekintetben a vis maior bejelentés tartalmi része teljes mértékben megegyezik a webes benyújtó felülettel.

A képernyő bal oldalán a menüsort megnyitva az „Egységes kérelem” kategóriában találja a „Vis maior bejelentés” almenüpontot. Belépés után láthatja a korábban benyújtott vis maior kérelmeit, illetve a **+** gombra koppintva kezdhető meg az új kérelem kitöltése.

Az „Egységes kérelem Vis maior 2026” gombra bökve, beléphetünk az immáron szerkesztés alatt lévő kérelem kitöltő felületre.

A „Vis maior bejelentés” felületen alapértelmezetten a „Műveletek” adatpanel kerül megjelenítésre, amelyen összesítve láthatjuk az egységes kérelem legfőbb adatait (tábla, másodvetés, agrotechnika stb.) és lehetőségünk van a táblaszintű vis maior bejelentésére, dokumentumok csatolására és az egységes kérelemben megjelölt táblák adatainak és térképnézeten történő megjelenítésének elérésére. Lehetőségünk van továbbá átváltani a „Vis maior adatok” panelre, amelyen az egységes kérelem egészére vonatkozó feltételek elmulasztásával kapcsolatosan tud adatokat rögzíteni a felhasználó.

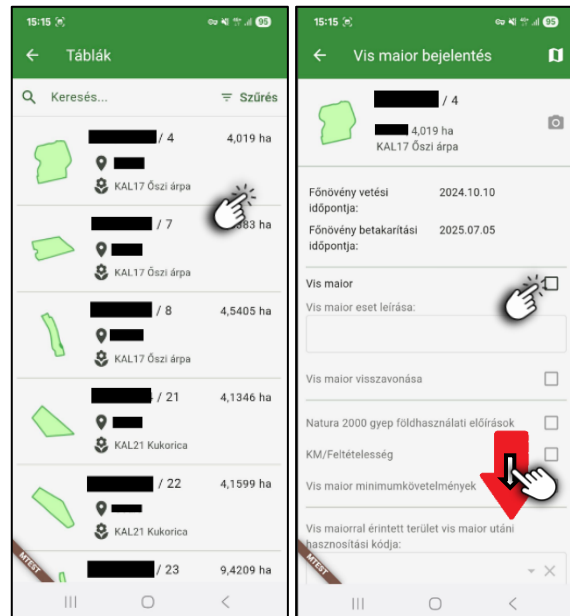
FIGYELEM! Ameddig egy kérelem „Folyamatban” állapotban van, más kérelem nem adható be!

A táblaszintű vis maior bejelentések megtételéhez a „Tételek szerkesztése” gombra kell bökni, majd a következő oldalon megkeresve és kiválasztva az érintett táblát megkezdhető a kötelezően megadandó adatok rögzítése.

FIGYELEM! Amennyiben nem találja a kérdéses táblát, minden esetben ellenőrizze, hogy nem maradt-e bekapcsolva valamelyik szűrő!

Amennyiben hibás vagy figyelmeztetésre okot adó adatot rögzít a felhasználó a felületen, akkor a megjelenítésre kerülő és ikonokra koppintva, az applikáció szöveges segítséget nyújt a helyes módon történő adatbevitelhez. Az adatok beviteléhez a képernyőn lefelén görgetve tudjuk megjeleníteni a töltendő mezőket.

Amennyiben egy táblához fényképet szeretne csatolni a kedvezményezett, vagy

meghatalmazottja az éppen zajló vis maior eseményről, akkor azt a ikonra bökve kezdeményezheti. Ez esetben is választhat a felkínált lehetőségek közül, miszerint már rendelkezésre álló georeferált fényképet csatol, vagy a vis maior bejelentéshez kapcsolódóan megkezdheti a fénykép készítését.

Amennyiben a fénykép készítése opciót választotta, a mobil eszköz által adott utasítás szerint álljon a fényképezendő pozícióba. Amennyiben megtalálta a megfelelő helyet, a képernyő jobb felső sarkában lévő nyílra koppintva haladhat tovább a feladat teljesítésében. A megfelelő nézet megtalálása után koppintson a lent középen elhelyezkedő ikonra és a fotózás ideje alatt tartsa stabilan a kamerát. Amennyiben a kép minősége megfelelő, koppintson a zöld pipára, amennyiben nem, akkor új fénykép készítését is kezdeményezheti.

A fényképezést követően a fényképkészítés irányának igazolása céljából el kell végezni egy vonalmérést – tulajdonképpen a fényképkészítés irányába kell sétálnia legalább két métert (a mobil eszköz zöld nyíl megjelenítésével fogja jelölni a megtett utat) -, ezt követően pedig a képernyő jobb felső sarkában megjelenő nyílra bökve kezdheti meg a fénykép visszaellenőrzését.

Megjelenik az elkészített fénykép, amely esetében az „Ellenőrzés” gombra koppintva tudja megtekinteni az esetleges hibákat. Hibátlan módon elkészített georeferált fénykép esetén

megjelenik a „Feltöltés” gomb, amelyre rákoppintva a fénykép csatolásra kerül a vis maior bejelentéshez.

Figyelem! A vis maior fényképcsatoláshoz mindenképp a helyszínen kell tartózkodnia, illetve a helyszínen elkészített fénykép megfelelőségének ellenőrzéshez és a vis maior bejelentéshez való feltöltéshez mindenképp aktív mobilinternet-kapcsolat szükséges!

A vis maior bejelentéshez több fénykép is csatolható, ezeket a gombra bökve tudja elkészíteni, az előző lépéseket megismételve. Amennyiben minden fényképet elkészített, amit a kérelemhez szeretett volna csatolni, akkor a képernyő bal felső sarkában lévő ikonra koppintva tud a vis maior kérelembe visszalépni.

Amennyiben már korábban készített fényképet a vis maior eseménnyel érintett területről, természetesen az a kép is csatolható a bejelentéshez.

A vis maior kérelemhez dokumentum is csatolható, melyet a saját eszközéről tölthet fel, illetve csatolhat. A „Dokumentumok” gombra való koppintást követően a gombra bökve, megnyílik a saját eszköz fájlkezelője, ahonnan ki tudja választani a beküldendő dokumentumot. Ezt követően ki kell választani, hogy a feltöltésre került dokumentum mely jogcímhez kapcsolódik (melyik esetében releváns), majd a ikonra koppintva vissza lehet navigálni a vis maior bejelentés főoldalára.

Amennyiben minden adatot kitöltött, a „Műveletek” panelen, a „Hibák” almenüpontban nyilatkozzon a fennálló figyelmeztető hibaüzenetek elfogadásáról, majd koppintson a „Kérelem beadása” gombra, és erősítse meg beadási szándékát. **Amennyiben a vis maior kérelmét mégsem szeretné benyújtani**, a „Kérelem törlése” gombra koppintva, törölheti a szerkesztés alatt álló bizonylatot.

12. Mi történik a nyitottan hagyott mobilgazdás VM bejelentésekkel?

A Magyar Államkincstar minden esetben, amikor egy vis maior kérelem a vis maior esemény befejezési dátuma nélkül benyújtásra, hiánypótlás keretében kérdezi meg az ügyfelet arról, hogy a vis maior kérelem lezárult-e már. Amennyiben még mindig tart az esemény, azt hiánypótlás keretében lehet jelezni. A Kincstár minden hónapban hiánypótlási felhívás keretében fogja kérni a dátumot vagy a bejelentés módosítását/visszavonását, amíg a vis maior kérelem nem ügyintézhető tovább.

13. Mobilgazdás VM bejelentés esetén is figyelni kell arra, hogy a VM vége dátum és annak megadása között ne telje el több, mint 21 nap vagy itt is 6 hónapot vesznek figyelembe?

Amennyiben a vis maior esemény vége dátum is megadásra került a mobilGazda segítségével benyújtott vis maior kérelemben, természetesen a hatályos jogszabály szerint figyelni kell a bejelentéssel kapcsolatos szabályokra.

2026. július 14.